

[Fuglsang.]

lige så klart svar fra dansk side, fra den danske regering. Spørgsmålet er for mig alvorligt, fordi det i sidste instans også drejer sig om sådanne indgreb i vort lands og vort militærs suverænitet, som egentlig ikke kan begrundes med henvisning til NATOs og Atlantpagtens tekster. Det drejer sig om vort lands placering under en eventuel krig, og det gør, at svaret ikke alene angår os kommunister; man har lov til at sige, at den danske befolkning her i sandhed er i én og samme båd.

Det er jo også derfor, at f. eks. et venstreblad som Fyns Tidende kan skrive, at når der fra tysk side stilles krav, der kan føre til, som man siger, at dansk forsvar bliver aldeles afhængigt af Vesttyskland, er det efter bladets mening på tide, at der siges nej så klart og højt, at det kan høres. Akkurat på samme måde advarer Finanstidende og henstiller, at man set fra et dansk synspunkt ikke må lade de militære hensyn være afgørende, men også må tage politiske med i betragtning, idet man, og med rette, understreger, at medens andre NATO-lande som Norge og England kunne ønske at bevare status quo i Europa, ønsker Tyskland, sådan som det understreges gang på gang dernede, at ændre denne status quo, og det er ikke noget, som vi har nogen som helst interesse i at være med til.

Med hensyn til de senere dementier fra forsvarsminister Strauss fortsætter Finanstidende jo også, at det vil være letsindigt, om man uden hensyn til talrige erfaringer med hensyn til dementier fra den kant tror, det drejer sig om en bakken ud af den stilling, man har taget — at det drejer sig om det, den socialdemokratiske presse kalder et elastisk tilbagetog — og at det betyder, planen skal være opgivet; der er ingen grund til at tro, den skulle være opgivet. Derfor er det jo også, at Strauss senere har sagt, at fremfor at føre diskussionen på offentligt plan bør man fremover føre den bag lukkede døre. Både fra tysk side og i visse kredse herhjemme, specielt i den socialdemokratiske presse, taler man om, at i et spørgsmål som dette er det farligt, om den danske befolkning lader sig lede ud fra mere følelsesmæssige reaktioner, og det er selvfølgelig rigtigt, at det

er farligt altid at bygge sin praktiske politik blot på følelser; men i dette tilfælde er der vel grund til at huske på, at følelserne bygger på erfaringer og oplevelser, som det ikke alene er vanskeligt, men som det også vil være farligt og forkasteligt at glemme.

Det er rigtigt, at det oprindelige modstandsblad Information skriver, at de følelser, som bor i den danske befolkning, bygger på en fortid, som ikke vender tilbage, og samme Information fortsætter med at fortælle om udviklingen i Vesttyskland og om soldaterlivets demokratisering, som dernede skulle være mere fuldstændig end noget andet sted i Europa. Jeg vil til den slags toner sige, at det har vi hørt før netop om Tyskland, og derfor er det, vi simpelt hen ikke har lov til at lade, som om vi har glemt det, vi har oplevet. Vi har hørt den slags toner før, netop om Tyskland og for øvrigt netop for 40 år siden, nemlig dengang da Tyskland efter den første verdenskrig fik sin Weimarforfatning; da sagde man også, at Tyskland nu var blevet verdens mest fuldkomne demokrati, og da udmalede man alt det skønne, som dette ville indebære ikke alene for Tysklands, men også for Tysklands naboers fremtid.

I og for sig behøver jeg ikke at sige meget om, hvordan det dengang gik: Hitler, der kom, bruddet på Versaillestraktaten, oprustningen, dannelsen af de militære akser, antikominternpagten, krigen o. s. v. Men det, som kan interessere os for parallellens skyld, er, hvorfor det gik sådan. Der kan selvfølgelig nævnes en række årsager, men som noget væsentligt nævnedes Hartvig Frisch i sin „Pest over Europa“ det, at Weimarrepublikken simpelt hen lod de gamle økonomiske og politiske magthaveres mænd sidde uørt såvel i det civile som i det militære apparat. Det var netop direkte på baggrund af disse erfaringer, at den anden verdenskrigs sejrherre krævede de økonomiske karteller opløst og den økonomiske magt centraliseret og krævede hele apparatets afnazificering — krav, som dette ting enstemmigt stillede sig bag i sin såkaldte oktobernote.

Men hvad der er værd at bemærke, er: hvordan er det gået i den stat, som i dag er vor militære partner, hvis hær nu bliver udrustet med atomvåben, og som, som det fremgår af baggrunden for vor forespørgsel,